

POSTANOWIENIE

Dnia 9 czerwca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Dobrowolski

w sprawie ze skargi M. O.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu przed Sądem Najwyższym w sprawie o sygn. I KO 53/25, na posiedzeniu bez udziału stron w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 9 czerwca 2026 r.:

- 1. pozostawia skargę bez rozpoznania;**
- 2. zarządza na rzecz M.O. zwrot stałej opłaty od skargi w wysokości 200 zł. (dwustu złotych).**

UZASADNIENIE

W dniu 4 maja 2026 r. do Sądu Najwyższego wpłynęła skarga na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki złożona przez M. O., w której domagał się: stwierdzenia przewlekłości postępowania przed Sądem Najwyższym w sprawie nierozpoznania wniosku o wznowienie postępowania o sygn. I KO 53/25; wydanie zalecenia Sądowi Najwyższemu – Izbie Karnej do niezwłocznego wyznaczenia nowego składu orzekającego i wyznaczenie terminu posiedzenia; przyznania na rzecz Skarżącego od Skarbu Państwa sumy pieniężnej w wysokości 12.000,00 zł.

Pismem z 25 maja 2026 r. Skarżący wniósł o cofnięcie złożonej skargi o stwierdzenie przewlekłości postępowania, albowiem posiedzenie w sprawie o sygn. I KO 53/25 odbyło się w dniu 14 maja 2026 r. oraz o zwrot uiszczonej opłaty stałej od niniejszej skargi w wysokości 200,00 zł. Na wskazane w piśmie konto bankowe.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przedmiotem postępowania wywołanego skargą na przewlekłość jest badanie, czy doszło do naruszenia przysługującego Skarżącemu prawa do sądu przez przewlekłe prowadzenie postępowania w sprawie od chwili jego wszczęcia do prawomocnego zakończenia. Ustawa z dnia 17 czerwca 2004 r., o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (jedn. tekst: Dz. U. z 2023 r., poz. 1725, dalej: ustawa o skardze na przewlekłość) została wprowadzona w celu konieczności zapewnienia przestrzegania prawa każdego obywatela do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, które zostało naruszone na skutek działania lub bezczynności sądu (art. 1 ust. 1 u.s.przewl.). Realizacją tego celu jest przysługujące obywatelowi prawo do wniesienia skargi o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jego prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych.

Zgodnie z art. 8 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość w sprawach nieuregulowanych wskazaną ustawą do postępowania toczącego się na skutek skargi sąd stosuje odpowiednio przepisy o postępowaniu zażaleniowym obowiązujące w postępowaniu, którego skarga dotyczy. W realiach niniejszej sprawy zastosowanie zatem znajdą przede wszystkim przepisy rozdziału 48 i 50 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (tekst jedn. Dz. U. 2026, poz. 490, dalej: k.p.k.). Wobec jednoznacznej deklaracji Skarżącego wyrażonej w piśmie z 25 maja 2026 r. o cofnięciu złożonej skargi, Sąd Najwyższy podkreśla, że w postępowaniu w przedmiocie skargi na przewlekłość postępowania może w tym wypadku zostać odpowiednio zastosowany art. 431 § 1 k.p.k. Z treści tego przepisu jednoznacznie bowiem wynika, że wniesiona do sądu skarga na przewlekłość postępowania może zostać

cofnięta, aż do momentu wydania postanowienia w jej przedmiocie. Oczywiście uprawnienie do cofnięcia skargi posiada osoba, która ją wniosła (art. 431 § 2 i 3 k.p.k.). Natomiast zgodnie z art. 432 k.p.k. cofniętą skargę rozpoznający ją sąd pozostawia bez rozpoznania, a przewidziane w postępowaniu karnym wyjątki od tej zasady, ze względu na swój charakter, w odniesieniu do skargi na przewlekłość postępowania nie znajdują zastosowania.

Sąd Najwyższy podkreśla także, że ustawą z dnia 20 lutego 2009 r. o zmianie u.s.przewl. (Dz. U. 2009, Nr 61, poz. 948) zmieniono art. 17 ust. 3 ustawy o skardze na przewlekłość. Nowa treść tego przepisu nakazuje zwrócić Skarżącemu stałą opłatę od skargi również w przypadku jej odrzucenia. Zmiana ta została uzasadniona tym, że brak możliwości merytorycznego rozpoznania skargi, nie powinna obciążać Skarżącego ciężarami fiskalnymi na rzecz Skarbu Państwa. W niniejszej sprawie skargi wprawdzie nie odrzucono, albowiem ustawa przewiduje możliwość jej odrzucenia jedynie z przyczyn określonych w art. 9 u.s.przewl. Jednak w ocenie Sądu Najwyższego inna forma orzeczenia niż odrzucenie skargi, nie stoi na przeszkodzie zastosowaniu w niniejszej sprawie art. 17 ust. 3 ustawy o skardze na przewlekłość, gdyż u podstaw zwrotu stałej opłaty od skargi stoją te same względy. Brak możliwości merytorycznego rozpoznania skargi, które uzasadniały brak obciążania ciężarami fiskalnymi Skarżącego w razie odrzucenia skargi, przemawiają także za tym, aby również w przypadku pozostawienia skargi bez rozpoznania, sąd zwracał z urzędu wniesioną opłatę (zob. także: Postanowienia Sądu Najwyższego: z 9 października 2013 r., KSP 8/13; z 1 września 2020 r., I NSP 77/20).

Ze względu na powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 8 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość w zw. z art. 432 k.p.k. oraz art. 17 ust. 3 ustawy o skardze na przewlekłość orzekł jak w sentencji.

[a.ł]

